Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
PEDRA CRUZA VILLALÓNA,
predstavljeni 8. septembra 2015 [1]

Zadeva C-489/14

A
proti
B(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,

ki ga je vložilo High Court of Justice England and Wales, Family Division (Združeno kraljestvo))

„Predhodno odločanje — Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Pristojnost, priznavanje in izvrševanje sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo — Uredba (ES) št. 2201/2003 — Litispendenca — Člena 16 in 19 — Postopek za prenehanje življenjske skupnosti v Franciji in postopek za razvezo zakonske zveze v Združenem kraljestvu — Pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek — Pojem ‚ugotovljena' pristojnost — Ustavitev postopka za prenehanje življenjske skupnosti zaradi nevložitve predloga (assignation) v zakonskem roku — Vložitev zahtevka za razvezo v Franciji takoj po ustavitvi postopka za prenehanje življenjske skupnosti — Posledica nemožnosti začeti postopek za razvezo zakonske zveze v Združenem kraljestvu zaradi časovne razlike med državama članicama"

1. V tej zadevi ima Sodišče prvič priložnost, da v zelo posebnih okoliščinah, povezanih z dvojnostjo „ločitvenega" postopka v Franciji, obravnava pravila o litispendenci, določena z Uredbo Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000. [2]

2. Vprašanji, ki ju postavlja predložitveno sodišče, ki meni, da gre za spor o pristojnosti sodišč, ki je nastal izključno zaradi zvijačnega ravnanja tožene stranke v postopku v glavni stvari in ki je obžalovanja vredno, se nanašata zlasti na pojem „ugotovljena pristojnost" v smislu člena 19 Uredbe št. 2201/2003. Čeprav se v sporu o glavni stvari postavlja vprašanje litispendence v smislu te določbe, pa bo, kot bom ponazoril v nadaljevanju, razlaga pojma „sodišče, ki je prvo začelo postopek" v smislu členov 16 in 19 Uredbe št. 2201/2003 Sodišču omogočila, da odgovori na vprašanji predložitvenega sodišča.

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243, v nadaljevanju: Uredba št. 2201/2003.

I – **Pravni okvir**

A – *Pravo Unije*

3. Člen 16 Uredbe št. 2201/2003 določa:

„1. Šteje se, da je sodišče začelo postopek:

(a) v trenutku, ko je pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje vloženo na sodišču, pod pogojem, da vlagatelj kasneje ni opustil dejanj, ki bi jih moral opraviti v zvezi z vročitvijo pisanja nasprotni stranki;

ali

(b) če je treba vročiti pisanje še pred vložitvijo na sodišče, v trenutku, ko ga prejme organ, ki je odgovoren za vročitev, pod pogojem, da vlagatelj kasneje ni opustil dejanj, ki bi jih moral opraviti v zvezi z vložitvijo pisanja na sodišče.“

4. Člen 19(1) in (3) Uredbe št. 2201/2003 določa:

„1. Če pred sodišči različnih držav članic tečejo postopki v zvezi z razvezo, prenehanjem življenjske skupnosti ali razveljavitvijo zakonske zveze med istima strankama, sodišče, ki je drugo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekine svoj postopek, vse dokler se ne ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek.

[…]

3. Ko se ugotovi pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, se sodišče, ki je drugo začelo postopek, izreče za nepristojno v korist prvega sodišča.

V tem primeru lahko stranka, ki je začela postopek pred sodiščem, ki je drugo začelo postopek, začne ta postopek pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek.“

B – *Francosko pravo*

5. Čeprav je ta predlog za sprejetje predhodne odločbe vložilo sodišče Združenega kraljestva, ni v njem nobene navedbe o pravu Združenega kraljestva, ki bi se lahko uporabilo v zadevi v glavni stvari. V njem pa je navedenih več določb francoskega zakonika o civilnem postopku, ki jih je treba navesti tudi tukaj.

6. Člen 1076 zakonika o civilnem postopku določa:

„Zakonec, ki vloži zahtevek za razvezo zakonske zveze, lahko ta zahtevek kadarkoli, tudi v pritožbi, nadomesti z zahtevkom za prenehanje življenjske skupnosti.

Obratna nadomestitev ni dopustna.“

7. Člen 1111 zakonika o civilnem postopku določa:

„Kadar sodišče po zaslišanju obeh zakoncev o razlogih za prenehanje življenjske skupnosti ugotovi, da vlagatelj vztraja pri zahtevku, izda sklep, s katerim lahko stranki napoti na ponovni poskus sprave v skladu s členom 252-2 civilnega zakonika ali pa zakoncema takoj dovoli, da začneta postopek za razvezo zakonske zveze.

V obeh primerih lahko odredi začasne ukrepe iz členov od 254 do 257 civilnega zakonika.

Kadar sodišče dovoli začetek postopka, navede v sklepu roke, določene v členu 1113 tega zakonika.“

8. Člen 1113 zakonika o civilnem postopku določa:

„Le zakonec, ki je vložil začetno tožbo [*requête*], lahko v treh mesecih po izdaji sklepa vloži predlog [*assignation*] za razvezo zakonske zveze.

Če zakonca dosežeta spravo ali če se postopek ni začel v 30 mesecih od izdaje sklepa, prenehajo veljati vse njegove določbe, vključno z dovoljenjem za začetek postopka.“

9. Člen 1129 zakonika o civilnem postopku določa:

„Za postopek za prenehanje življenjske skupnosti se smiselno uporabljajo določbe o postopku za razvezo.“

II – **Dejansko stanje v postopku v glavni stvari**

10. Gospa A [3] in gospod B [4], francoska državljana, sta se poročila v Franciji 27. februarja 1997, potem ko sta po francoskem pravu sklenila predporočno pogodbo o ločenem premoženju. Par in njuna otroka, dvojčka, rojena 27. julija 1999, so se leta 2000 preselili v Združeno kraljestvo, kjer se je 16. julija 2001 rodil njun tretji otrok.

11. Junija 2010 je tožena stranka v postopku v glavni stvari zapustila skupno prebivališče in od takrat par živi ločeno.

A – *Postopki, ki so se začeli v Franciji*

12. Tožena stranka v postopku v glavni stvari je 30. marca 2011 pri tribunal de grande instance de Nanterre (Francija) vložila tožbo za prenehanje življenjske skupnosti.

13. Narok za poskus sprave, ki je bil opravljen 5. septembra 2011 in 8. novembra 2011, ni uspel.

14. Zato je tribunal de grande instance de Nanterre 15. decembra 2011 izdalo sklep o neuspelem poskusu sprave (št. RG 11/04305), v katerem je ugotovilo prenehanje skupnega življenja zakoncev in odločilo o ukrepih, potrebnih za ureditev družinskega položaja do pravnomočne sodbe. Tribunal de grande instance de Nanterre se je na podlagi člena 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah [5] najprej izreklo za pristojno za odločanje o začasnih ukrepih v zvezi s postopkom za prenehanje življenjske skupnosti in o preživninski obveznosti na podlagi dolžnosti preživljanja nepreskrbljenega zakonca ter ugotovilo, da se uporablja francosko pravo. Nasprotno pa se je razglasilo za nepristojno za odločanje o ukrepih v zvezi z otroki, za kar naj bi bila pristojna sodišča Združenega kraljestva. Poleg tega je zakoncema dovolilo, da začneta postopek za prenehanje življenjske skupnosti. Tožeči stranki v postopku v glavni stvari je na podlagi dolžnosti preživljanja

3 — V nadaljevanju: tožeča stranka v postopku v glavni stvari.

4 — V nadaljevanju: tožena stranka v postopku v glavni stvari.

5 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42.

nepreskrbljenega zakonca dodelilo tudi brezplačno uporabo družinskega stanovanja in 5 000 EUR preživnine na mesec, tožena stranka v postopku v glavni stvari pa je morala začasno prevzeti obveznosti za nepremičninska in druga posojila. Nazadnje je imenovalo notarja za popis in oceno premoženja para.

15. Cour d'appel de Versailles (Francija), pri katerem je tožena stranka v postopku v glavni stvari vložila pritožbo, je 22. novembra 2012 izdalo sodbo (št. RG 12/01345), s katero je v celoti potrdilo sklep o neuspelem poskusu sprave, ki ga je izdalo tribunal de grande instance de Nanterre.

16. Tožena stranka v postopku v glavni stvari je 17. decembra 2012 vložila tožbo za razvezo zakonske zveze, ki pa je bila zavržena, ker je postopek za prenehanje življenjske skupnosti, ki ga je začela 30. marca 2011 in v zvezi s katerim ni umaknila zahtevka, še potekal.

17. Tožena stranka v postopku v glavni stvari je 17. junija 2014 ob 8.20 uri, to je v prvi uri prvega dne po datumu izteka 30-mesečnega roka, v katerem je treba začeti postopek za prenehanje življenjske skupnosti, sicer se postopek ustavi, vložila tožbo za razvezo zakonske zveze.

B – *Postopki, ki so se začeli v Združenem kraljestvu*

18. Vzporedno s postopkom za prenehanje življenjske skupnosti, ki ga je v Franciji začela tožena stranka v postopku v glavni stvari, je tožeča stranka v postopku v glavni stvari 19. maja 2011 pri agenciji za pomoč otrokom (Child Support Agency) vložila zahtevek za preživnino za vzdrževane otroke.

19. Dne 24. maja 2011 je vložila tudi zahtevek za razvezo zakonske zveze in ločen zahtevek za preživnino.

20. High Court of Justice England and Wales, Family Division, je 7. novembra 2012 s privoljenjem tožeče stranke v postopku v glavni stvari na podlagi člena 19 Uredbe št. 2201/2003 zavrglo njen zahtevek za razvezo zakonske zveze.

21. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je 6. junija 2014 pri predložitvenem sodišču *ex parte* vložila predlog za izdajo predhodne odločbe ali izjave, da bo njen zahtevek za razvezo zakonske zveze, ko ga bo vložila, začel učinkovati šele minuto čez polnoč 17. junija 2014, to je, ko bo sklep o neuspelem poskusu sprave družinskega sodišča v postopku za prenehanje življenjske skupnosti, ki ga je v Franciji začela tožena stranka v postopku v glavni stvari, prenehal veljati. Vendar je bil ta predlog kot preveč inovativen zavrnjen.

22. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je 13. junija 2014 pri predložitvenem sodišču vložila drugi zahtevek za razvezo zakonske zveze.

23. Tožena stranka v postopku v glavni stvari je 9. oktobra 2014 vložila predlog, naj se zahtevek za razvezo zakonske zveze, ki ga je tožeča stranka v postopku v glavni stvari vložila 13. junija 2014, zavrže kot nedopusten in naj se zadeva izbriše, pri čemer se je sklicevala na člen 19 Uredbe št. 2201/2003.

III – **Vprašanji za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem**

24. V teh okoliščinah je High Court of Justice England and Wales, Family Division, prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Kaj pomeni v smislu člena 19(1) in (3) Uredbe št. 2201/2003 izraz „ugotovljena“ v okoliščinah, v katerih:

(a) je tožeča stranka v postopku pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek (v nadaljevanju: prvi postopek), po prvem naroku praktično popolnoma nedejavna, razen da izbere prvo sodišče, ter zlasti ne vloži predloga (*assignation*) v okviru roka za vložitev tožbe (*requête*), zaradi česar se prvi postopek v skladu z lokalnim (francoskim) pravom, ki velja za prvi postopek, ustavi s potekom časa, namreč 30 mesecev po prvem spravnem naroku;

(b) je prvi postopek, kot je navedeno zgoraj, ustavljen zelo hitro (tri dni) po tem, ko se začne postopek pred drugim sodiščem v Združenem kraljestvu (v nadaljevanju: drugi postopek), zaradi česar v Franciji ni izdana sodba in ni nevarnosti za nezdružljivi sodbi v prvem in drugem postopku; ter

(c) bi zaradi časovnega pasu Združenega kraljestva tožeča stranka iz prvega postopka po ustavitvi prvega postopka lahko kadarkoli sprožila postopek za razvezo zakonske zveze v Franciji, preden bi lahko tožeča stranka [v drugem postopku] sprožila postopek za razvezo zakonske zveze v Združenem kraljestvu?

2. Natančneje, ali izraz ‚ugotovljena‘ pomeni, da mora biti tožeča stranka iz prvega postopka dejavna, tako da se ta postopek nadaljuje s potrebno skrbnostjo in dovolj hitro za rešitev spora (bodisi na sodišču bodisi sporazumno), ali pa, ko je bila enkrat zagotovljena pristojnost na podlagi členov 3 in 19(1), ni več potrebna nikakršna dejavnost tožeče stranke iz prvega postopka za dokončanje prvega postopka in si ta tako svobodno zagotovi ustavitev drugega postopka in zastoj v celotnem sporu?“

25. Predložitveno sodišče v predložitveni odločbi navaja, da avtorji Uredbe št. 2201/2003 niso želeli položajev, kot je ta v zadevi v glavni stvari, v katerih v dveh državah članicah soobstaja več vzporednih postopkov, saj je bil njihov cilj zagotoviti, da se pristojnost hitro določi, zadeve hitro rešijo in nezdružljive sodbe preprečijo.

26. Poudarja, da je tožena stranka v postopku v glavni stvari s svojim ravnanjem povzročila zmedo, ki v zadevi v glavni stvari traja že štiri leta. Več elementov naj bi dokazovalo, da želi tožeči stranki v postopku v glavni stvari preprečiti vložitev zahtevka za razvezo zakonske zveze pri sodiščih Združenega kraljestva. V zvezi s tem se sklicuje na dejstvo, da je v Franciji vložila zahtevek za razvezo zakonske zveze, čeprav je postopek za prenehanje življenjske skupnosti še potekal, in na to, da je zahtevek za razvezo zakonske zveze v Franciji vložila takoj, ko je bilo mogoče, takrat ko tožeča stranka v postopku v glavni stvari zaradi časovne razlike takega zahtevka v Združenem kraljestvu ni mogla vložiti.

27. Predložitveno sodišče opozarja tudi, da tožena stranka v postopku v glavni stvari od sodbe cour d’appel z dne 22. novembra 2012, s katero je bil potrjen sklep o neuspelem poskusu sprave, ni storila ničesar, da bi se v Franciji postopek za prenehanje življenjske skupnosti nadaljeval, temveč je samo čakala na ustavitev postopka, da bi vložila zahtevek za razvezo zakonske zveze. V teh okoliščinah to sodišče dvomi, da se lahko pristojnost francoskega sodišča šteje za „ugotovljeno“ v smislu člena 19 Uredbe št. 2201/2003. V zvezi s tem navaja trditve tožeče stranke v postopku v glavni stvari, da zgolj

vložitev tožbe pri sodišču ne more zadostovati. Za tožečo stranko bi morala veljati obveznost, da zagotovi, nadaljevanje postopka s potrebno skrbnostjo in dovolj hitro, sicer bi lahko stranke v postopkih za razvezo zakonske zveze vložile „italijanski torpedo“, kar bi škodilo hitremu reševanju sporov.

28. Vendar predložitveno sodišče navaja, da taka razlaga ne pomeni le odmika od besedila člena 19 Uredbe št. 2201/2003, temveč tudi od sodne prakse v zvezi z Uredbo (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah,[6] zlasti od sodbe Gantner Electronic,[7] v kateri je Sodišče odločilo, da „litispendenca obstaja od trenutka, ko sta pri dveh sodiščih različnih držav pogodbenic dokončno vložena sodna zahtevka, to je preden sta lahko toženi stranki predstavili svoja stališča“.

29. Nazadnje predložitveno sodišče navaja, da je iz podatkov o francoskem pravu, navedenih v spisu, razvidno, da lahko predlog (*assignation*) za prenehanje življenjske skupnosti v treh mesecih vloži le vlagatelj zahtevka.

30. Čeprav je tožena stranka v postopku v glavni stvari navedla, da zoper tožečo stranko v postopku v glavni stvari ni vložila predloga (*assignation*) za prenehanje življenjske skupnosti, ker je hotela doseči razvezo zakonske zveze brez podaljševanja procesnih rokov, pa ni navedla nobenega pojasnila, zakaj ni odstopila od tožbe (*requête*) za prenehanje življenjske skupnosti, kar naj bi dokazovalo, da je želela tožeči stranki v postopku v glavni stvari čim dlje preprečevati, da bi ta lahko zahtevala razvezo zakonske zveze v Združenem kraljestvu, in da bi tako lahko o vseh spornih vprašanjih čim prej odločalo eno samo sodišče.

31. Predložitveno sodišče je Sodišču tudi predlagalo, naj zadevo obravnava po hitrem postopku na podlagi člena 105(1) Poslovnika Sodišča.

32. Predsednik Sodišča je s sklepom z dne 13. januarja 2015 ta predlog zavrnil. Kljub temu je odločil, da se zadeva obravnava prednostno na podlagi člena 53(3) Poslovnika Sodišča. Poleg tega je Sodišče v skladu s členom 95(1) Poslovnika spoštovalo anonimnost, ki jo je določilo predložitveno sodišče.

33. Tožena stranka v postopku v glavni stvari je 18. maja 2015 Sodišče obvestila, da priznava in sprejema pristojnost predložitvenega sodišča, pri čemer o tem očitno ni obvestila niti predložitvenega niti francoskega sodišča. Sodišče je to informacijo z dopisom z dne 21. maja 2015 sporočilo predložitvenemu sodišču in tožeči stranki v postopku v glavni stvari.

34. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari, vlada Združenega kraljestva in Evropska komisija so Sodišču predložile pisna stališča. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari in Komisija sta na javni obravnavi 1. junija 2015 podali tudi ustne navedbe.

6 — UL L 351, str. 1.

7 — C-111/01, EU:C:2003:257, točka 27.

IV – **Stališča, ki so bila predložena Sodišču**

A – *Stališča tožeče stranke v postopku v glavni stvari*

35. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari se strinja s predlogi, ki jih je navedlo predložitveno sodišče, in jih povzema. Tako kot predložitveno sodišče najprej obžaluje neobičajni položaj sodišča, pristojnega za razvezo zakonske zveze in odločitev o skupnem premoženju zakoncev, ki – v nasprotju s tem, kar naj bi prevladovalo v zadevah v zvezi s starševsko odgovornostjo,[8] oziroma s tem, kar naj bi bilo glede civilnih in gospodarskih zadev odslej določeno v Uredbi št. 1215/2012[9] – na podlagi izjeme *forum non conveniens* pristojnosti za zadevo ne more prenesti na sodišče, ki bi bilo v boljšem položaju za odločitev v zadevi.

36. Poleg tega opozarja na možnosti zlorabe – zlorabe, ki je v zadevi v glavni stvari očitna – ki so posledica uporabe pravila o litispendenci iz člena 19 Uredbe št. 2201/2003, ko za stranko, ki je začela postopek, ne velja nobena obveznost izvajanja ukrepov za zagotovitev nadaljevanja postopka. Nazadnje obžaluje oteževalno in diskriminatorno dejstvo, da imajo zaradi časovnih pasov v Evropski uniji stranke, ki so najbolj na vzhodu, pred strankami, ki so zahodno od njih, v absolutnem smislu vedno časovno prednost, da prve začnejo postopek.

37. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari v bistvu trdi tudi to, da člena 19 Uredbe št. 2201/2003 – ne da bi se s tem kršile zahteve iz člena 6 Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu – ni mogoče razlagati tako, da je pristojnost sodišča ugotovljena, če se je pred tem sodiščem začel sodni postopek, ki se je ustavil zaradi nedejavnosti stranke, ki ga je začela. Čeprav ta uredba sicer dovoljuje izbiro sodišča, pristojnega za razvezo zakonske zveze, pa se v skladu z njo ne bi smelo dopustiti, da stranka izbere sodišče, ki je za drugo stranko manj ugodno, in nato zavlačuje postopek ali pa se popolnoma izogne rešitvi spora v postopku, ki ga je sama začela.

38. V zvezi s tem poudarja, da je bodisi prisiljena nastopati pred sodiščem v tujini, kjer ne prebiva nobena od strank in je večja verjetnost za zanjo manj ugoden izid spora, bodisi nima na voljo nobenega pravnega sredstva, dokler tožena stranka zavlačuje postopek v Franciji in ovira začetek kakršnega koli drugega postopka.

39. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari dalje trdi, da cilj in splošna sistematika Uredbe št. 2201/2003 zahtevata, da za prednostno pristojnost, ki jo ima sodišče, ki je prvo začelo postopek, velja obveznost, da mora stranka, ki je začela postopek, zagotoviti, da se ta postopek nadaljuje s potrebno skrbnostjo in dovolj hitro za rešitev spora. V zvezi s tem se po analogiji sklicuje na člen 16(1) Uredbe št. 2201/2003, člen 9 Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah[10] ter na člen 14 Uredbe (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju.[11]

8 — Glej člen 15 Uredbe št. 2201/2003.

9 — Glej uvodni izjavi 33 in 34 ter člene od 32 do 34.

10 — UL L 7, str. 1.

11 — UL L 201, str. 107.

40. Nazadnje tožeča stranka v postopku v glavni stvari trdi, da je razumno in v skladu z naravno pravičnostjo ter francosko sodno prakso in sodno prakso Sodišča sklepati, da je pristojnost v smislu člena 19 Uredbe št. 2201/2003 ugotovljena le, če vlagatelj ravna v dobri, da se postopek nadaljuje in konča z rešitvijo spora. Tako naj bi Cour de cassation (Francija) v sodbi z dne 26. junija 2013 [12] odločilo, da je tožba (*requête*) akt, s katerim se začne postopek, le če ji sledi predlog (*assignation*). V zadevi v glavni stvari naj bi dejstvo, da tožena stranka v postopku v glavni stvari ni vložila predloga (*assignation*) zoper tožečo stranko v zadevi v glavni stvari, povzročilo, da začetek postopka v Franciji v zvezi z ugotovitvijo pristojnosti na podlagi člena 19 Uredbe št. 2201/2003 ni več upošteven. Poleg tega naj bi Sodišče potrdilo, da lahko v nekaterih okoliščinah sodišče, ki je drugo začelo postopek v zvezi z zahtevkom glede starševske odgovornosti, če nima nobenih informacij, na podlagi katerih bi lahko presodilo o litispendenci, kljub prizadevanjem, da bi jih pridobilo od stranke, ki se nanjo sklicuje, po izteku razumnega roka za prejem odgovorov nadaljuje preizkus zahtevka. [13]

41. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je na obravnavi v odgovor na pisna stališča vlade Združenega kraljestva pojasnila, da je treba vprašanji za predhodno odločanje razglasiti za dopustni. Poudarja, da je treba v Združenem kraljestvu litispendenco res presojati glede na datum, ko je zadeva sodišču predložena, in ne glede na datum, ko sodišče o njej odloča. Iz tega sklepa, da je še toliko pomembneje, da Sodišče odloči o vprašanjih in razsodi, da je treba upoštevati datum, ko je bila zadeva predložena predložitvenemu sodišču, to je 13. junij 2014, in da je francosko sodišče, pri katerem je tožena stranka v postopku v glavni stvari 17. junija 2014 vložila zahtevek za razvezo zakonske zveze, sodišče, ki je drugo začelo postopek.

42. Trdila je še, da obveznost sodišča, ki je drugo začelo postopek, da se „izreče za nepristojno“ v smislu člena 19(3) Uredbe št. 2201/2003, ne pomeni, da ugotovi svojo nepristojnost, saj ima ta izrek o nepristojnosti samo odložilni učinek in omogoča nadaljevanje drugega postopka, ko se prvi postopek konča, za kar gre v zadevi v glavni stvari.

B – *Stališča vlade Združenega kraljestva*

43. Vlada Združenega kraljestva primarno meni, da Sodišču ni treba odločiti o vprašanjih za predhodno odločanje, ki ju je postavilo predložitveno sodišče.

44. V zvezi s tem trdi, da se je v skladu s členom 1113 zakonika o civilnem postopku postopek za prenehanje življenjske skupnosti, ki ga je tožena stranka v postopku v glavni stvari začela pred francoskim sodiščem, končal 17. junija 2014 navsezgodaj zjutraj, tako da je treba predložitveno sodišče, pri katerem je tožeča stranka v postopku v glavni stvari 13. junija 2014 vložila zahtevek za razvezo zakonske zveze, šteti za „sodišče, ki je prvo začelo postopek“ in ne za „sodišče, ki je drugo začelo postopek“, in da zahtevek za razvezo zakonske zveze, ki ga je tožena stranka v postopku v glavni stvari vložila v Franciji 17. junija 2014 ob 8.20 zjutraj, nikakor ne spremeni dejanskega stanja.

45. To stališče naj bi bilo skladno s ciljem pravil o litispendenci, določenim [14] v členu 19 Uredbe št. 2201/2003, ki je preprečiti tveganje, da se v vzporednih postopkih pred različnimi sodišči izrečejo sodne odločbe, ki so nezdružljive in v nasprotju s sodno prakso Sodišča.

46. Kljub temu je vlada Združenega kraljestva preučila obe vprašanji za predhodno odločanje.

12 — Cour de cassation, 1ère chambre civile, pritožba št. 12-24001 (ECLI:FR:CCASS:2013:C100695).

13 — Glej sodbo Purrucker (C-296/10, EU:C:2010:665, točka 86).

14 — Glej sodbo C (C-376/14 PPU, EU:C:2014:2268) in stališče generalnega pravobranilca M. Szpunarja v zadevi C (C-376/14 PPU, EU:C:2014:2275, točke od 58 do 60).

47. Vlada Združenega kraljestva najprej trdi, da se prvo vprašanje, ali je pristojnost francoskega sodišča ugotovljena v smislu člena 19 Uredbe št. 2201/2003, postavlja samo, če je treba predložitveno sodišče šteti za „sodišče, ki je drugo začelo postopek“. Opozarja, da je Sodišče odločilo, da je treba to določbo [15] tako kot enakovredne določbe Bruseljske konvencije z dne 27. septembra 1968 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah [16] in Uredbe št. 44/2001 [17] razlagati teleološko in upoštevati cilje Uredbe št. 2201/2003, ki so preprečiti vzporedne postopke pred sodišči različnih držav članic in nasprotujoče si sodne odločbe, ki bi lahko bile njihova posledica.

48. Čeprav je bila v danem trenutku ugotovljena pristojnost francoskega sodišča, pa to ne velja več, saj je bil postopek za prenehanje življenjske skupnosti, ki je bil začet v Franciji, ustavljen. Zato naj bi moralo predložitveno sodišče ugotoviti, da litispendence v resnici ni več. S to rešitvijo naj bi bilo zagotovljeno uresničevanje cilja člena 19 Uredbe št. 2201/2003, ki je preprečiti nezdružljive sodne odločbe in torej zagotoviti pravno varnost ter obenem prisiliti vlagatelja, da je za nadaljevanje postopka dejaven, kadar mora postopek potekati v določenih rokih in se po njihovem izteku ustaviti.

49. Vlada Združenega kraljestva predlaga, naj se na drugo vprašanje odgovori, da je člen 19 Uredbe št. 2201/2003 v bistvu treba razlagati tako, da izraz „ugotovljena“ zahteva, da je stranka, ki je začela prvi postopek, kakršen je postopek za prenehanje življenjske skupnosti, ki ga je tožena stranka v postopku v glavni stvari začela v zadevi v obravnavanem primeru, dejavna in ravna skrbno, da se postopek nadaljuje v smeri rešitve spora.

50. V zvezi s tem trdi, da je treba cilj pravil o litispendenci iz Uredbe št. 2201/2003, ki je preprečiti vzporedne postopke pred različnimi sodišči in tveganje izdaje nezdružljivih sodnih odločb, razumeti tako, da se z njimi spodbuja, ne pa ovira razvoj spora v smeri njegove rešitve, kar posledično pomeni, da morajo biti stranke dejavne, da se postopek nadaljuje.

51. Zato je vprašanje, ali je tožeča stranka ravnala skrbno, da bi se postopek, ki ga je začela, nadaljeval, ali pa je samo pustila, da se postopek ustavi zaradi izteka časa, upoštevno za presojo, ali je pristojnost sodišča, pri katerem je začela postopek, ugotovljena v smislu člena 19 Uredbe št. 2201/2003. Vsaka drugačna rešitev bi lahko vodila v brezizhoden položaj, ker bi ovirala rešitev spora in toženi stranki odvzela pravico, da se o njeni zadevi odloči pravično, javno in v razumnem roku v smislu člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

C – *Stališča Komisije*

52. Komisija najprej opozarja, da vprašanji predložitvenega sodišča temeljita na dveh predpostavkah, od katerih je ena pravilna in druga napačna.

53. Prvič, Komisija poudarja, da predložitveno sodišče izhaja iz načela, da sodni postopek za prenehanje življenjske skupnosti, začet v Franciji, v skladu s členom 19 Uredbe št. 2201/2003 nasprotuje začetku postopka za razvezo zakonske zveze v drugi državi članici, kar je po njenem mnenju pravilno.

15 — Glej sodbo Purrucker (C-296/10, EU:C:2010:665, točki 64 in 66).

16 — (UL 1972, L 299, str. 32, v nadaljevanju: Bruseljska konvencija). Glej sodbi Gasser (C-116/02, EU:C:2003:657, točka 41) in Mærsk Olie & Gas (C-39/02, EU:C:2004:615).

17 — Glej sodbo Cartier parfums-lunettes in Axa Corporate Solutions assurances (C-1/13, EU:C:2014:109, točka 40).

54. Kljub temu trdi, da ni nujno, da se iz besedila te določbe izpelje ta ugotovitev. Najprej naj bi jo bilo namreč mogoče razlagati tako, da začetek postopka za prenehanje življenjske skupnosti nasprotuje samo novemu postopku za prenehanje življenjske skupnosti, ne pa tudi postopku za razvezo zakonske zveze. Vendar naj bi jo bilo mogoče razlagati tudi tako, da nasprotuje vsem vzporednim postopkom v zvezi z zakonskimi spori.

55. Vseeno meni, da je pravilen drugi predlog, saj člen 19 Uredbe št. 2201/2003 ne določa, da morajo imeti vzporedni postopki isti predmet in vzrok, temveč le da morajo potekati med istima strankama. Poleg tega naj bi bil cilj pravila o litispendenci preprečiti, da bi sodišča različnih držav članic izdala nezdružljive sodne odločbe, kar bi pozneje preprečilo njihovo priznanje v skladu s členom 22(d) Uredbe št. 2201/2003. Nazadnje, to rešitev naj bi bilo treba uporabiti zlasti v primerih, v katerih obstaja tesna povezava med zahtevki za prenehanje življenjske skupnosti in zahtevki za razvezo zakonske zveze.

56. Drugič, Komisija poudarja, da predložitveno sodišče izhaja iz načela, da je treba vprašanje, ali obstaja litispendenca, presojati glede na datum, ko je bil pri njem vložen zahtevek za razvezo zakonske zveze, v tem primeru 13. junij 2014, ne pa glede na datum, ko je presojalo, ali mora prekiniti odločanje, v tem primeru 9. oktober 2014, kar je po njenem mnenju napačno.

57. Cilj pravila o litispendenci naj bi bil namreč s strogo uporabo načela *prior temporis* preprečiti vlaganje vzporednih tožb v zvezi z zakonskimi spori in se izogniti tveganju, da bi bile v različnih državah članicah izdane nezdružljive sodne odločbe. Vendar naj to pravilo strankama ne bi preprečevalo, da začneta postopek pri sodiščih različnih držav članic, temveč naj bi sodišču, ki je drugo začelo postopek, samo nalagalo, da prekine odločanje in se po potrebi izreče za nepristojno.

58. Komisija meni, da je v položaju, kot je ta iz zadeve v glavni stvari, ko pred sodiščem ene države članice poteka postopek in se pred sodiščem druge države članice začne nov postopek, vendar se postopek, ki se je začel v prvi državi članici, ustavi v trenutku, ko je v drugi državi članici vložen zahtevek za izbris postopka, za presojo litispendence upošteven datum, ko sodišče druge države članice, ki je začelo postopek, odloča o tem, ali mora prekiniti odločanje in se po potrebi izreči za nepristojno na podlagi člena 19 Uredbe št. 2201/2003. Ta razlaga naj bi bila v skladu tako z besedilom člena 19 Uredbe št. 2201/2003 kot s splošno sistematiko in ciljem te uredbe.

59. Ko je v obravnavanem primeru predložitveno sodišče odločalo o tem, ali mora prekiniti odločanje o zahtevku za razvezo zakonske zveze, ki ga je vložila tožeča stranka v postopku v glavni stvari, to je 9. oktobra 2014, v Franciji ni več potekal noben vzporedni postopek, saj se je postopek za prenehanje življenjske skupnosti končal 16. junija 2014, in torej tudi ni bilo več tveganja za izdajo nezdružljivih sodnih odločb. Okoliščina, da je tožena stranka v postopku v glavni stvari 17. junija 2014 navsezgodaj zjutraj v Franciji vložila zahtevek za razvezo zakonske zveze, naj ne bi bila pomembna, ker je na ta datum v Združenem kraljestvu potekal postopek in je torej obstajala litispendenca.

60. V teh okoliščinah Komisija sklepa, da na vprašanji predložitvenega sodišča ni treba odgovoriti, in samo podredno predlaga odgovor, pri čemer točko (a) prvega vprašanja obravnava skupaj z drugim vprašanjem.

61. Najprej pojasnjuje, da se mora pomen izraza „ugotovljena pristojnost“ logično nanašati na preverjanje sodišča, ki je začelo postopek, ali je pristojno na podlagi Uredbe št. 2201/2003 in ali je bil postopek na podlagi nacionalnega procesnega prava, ki ga to sodišče uporablja, veljavno začet.

62. Ker meni, da je sodna praksa v zvezi s členom 27(2) Uredbe št. 44/2001 upoštevna za razlago člena 19 Uredbe št. 2201/2003, opozarja, da je Sodišče v sodbi Cartier parfums-lunettes in Axa Corporate Solutions assurances [18] odločilo, da „je pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, ugotovljena […], če se to sodišče ni po uradni dolžnosti izreklo za nepristojno in če nobena od strank ni pred zavzetjem ali do zavzetja stališča, ki se v skladu z njegovim nacionalnim procesnim pravom šteje za prvo vsebinsko obrambno navedbo, podano pred navedenim sodiščem, ugovarjala tej pristojnosti“.

63. V zadevi v glavni stvari pa naj ne bi bilo nobenega dvoma, da je bila pristojnost francoskega sodišča, ki je 15. decembra 2011 sprejelo sklep o poskusu sprave, od samega začetka ugotovljena v smislu te sodne prakse. Po eni strani je to sodišče dovolilo vložitev predloga (*assignation*), po drugi strani pa je bila tožeča stranka v postopku v glavni stvari udeležena v postopku, ker je lahko vložila predlog za sprejetje začasnih ukrepov, ter ne v postopku na prvi stopnji ne v pritožbenem postopku ni nasprotovala mednarodni pristojnosti francoskega sodišča.

64. Dalje meni, da člen 19 Uredbe št. 2201/2003 tožeči stranki v postopku pred sodiščem, ki je prvo začelo postopek, ne nalaga nikakršne obveznosti, da zagotovi nadaljevanje postopka s potrebno skrbnostjo in hitrostjo. Dovoljeno naj bi ji bilo, da ravna tako, kot meni, da je najprimerneje, ob upoštevanju pravil nacionalne zakonodaje, ki se uporablja, sodišče, ki je začelo postopek, pa naj bi moralo zagotoviti, da se ta pravila uporabljajo, in po potrebi kaznovati vsakršno nagajanje ali zlorabo.

65. Vsekakor pa naj sodišče ene države članice ne bi moglo oceniti, ali zastoj v postopku pred sodiščem druge države članice kaže na zlorabo. V zvezi s tem Komisija opozarja, da bi lahko tožeča stranka v postopku v glavni stvari sama zoper toženo stranko v postopku v glavni stvari vložila ne le predlog (*assignation*) za prenehanje življenjske skupnosti, temveč tudi za razvezo zakonske zveze, kot je razvidno iz mnenja Cour de cassation z dne 10. februarja 2014.

66. Meni, da je treba člen 19 Uredbe št. 2201/2003 razlagati tako, da pristojnost sodišča, ki je prvo začelo postopek, ne neha biti ugotovljena, zato ker tožeča stranka v postopku, začetem pri tem sodišču, ni naredila ničesar, da bi se postopek z vso potrebno skrbnostjo in hitrostjo nadaljeval v smeri rešitve spora.

V – **Analiza**

A – *Uvodne ugotovitve*

67. Najprej je treba z vso previdnostjo, ki jo taka naloga zahteva, predstaviti posebnosti francoskega prava v zvezi s postopkoma za prenehanje življenjske skupnosti in razvezo zakonske zveze, da bi pravilno razumeli posebnosti položaja, ki se obravnava v zadevi v glavni stvari, in nenavadnost vprašanj za predhodno odločanje, ki ju je postavilo predložitveno sodišče.

1. Posebnosti postopkov za prenehanje življenjske skupnosti in razvezo zakonske zveze v Franciji

68. Kot pojasnjuje Bernard de la Gâtinais, prvi generalni pravobranilec pri Cour de cassation, v sklepnih predlogih k mnenju Cour de cassation z dne 10. februarja 2014, [19] ki jih navaja predložitveno sodišče, je prenehanje življenjske skupnosti dolgo veljalo za „katoliško razvezo“, ker je njegov „glavni učinek, da se pravno ugotovi ločitev zakoncev ter se uredijo osebne in materialne posledice, ki izhajajo iz nje, medtem ko zakonska zveza obstaja še naprej“. Zato je eden od možnih učinkov razveze zakonske

18 — C-1/13, EU:C:2014:109, točka 45.

19 — Pritožba št. 13/70007 (ECLI:FR:CCASS:2014:AV15001), v nadaljevanju: mnenje z dne 10. februarja 2014.

zveze prenehanje življenjske skupnosti, medtem ko slednja ne vsebuje bistvenega elementa razveze, ki je prenehanje zakonske zveze. Ta preprost razlog pojasni načelo, določeno v členu 1076 zakonika o civilnem postopku, v skladu s katerim se zahtevek za razvezo zakonske zveze lahko spremeni v zahtevek za prenehanje življenjske skupnosti, obratno pa ni mogoče.

69. V zadnjenavedenem členu je, kot je navedlo predložitveno sodišče, določeno, da oseba, ki vloži zahtevek za prenehanje življenjske skupnosti, tega ne more spremeniti v zahtevek za razvezo zakonske zveze [20] in je torej nekakšna ujetnica postopka, ki ga je začela. Ker je torej sodišče, pri katerem je bil vložen zahtevek za prenehanje življenjske skupnosti, sprejelo sklep o neuspelem poskusu sprave, na podlagi katerega lahko zakonca začneta postopek za prenehanje življenjske skupnosti, kot v zadevi v glavni stvari, ima vlagatelj le dve možnosti. Najprej se lahko odloči, da bo dosegel prenehanje življenjske skupnosti in speljal postopek do konca, tako da bo zoper toženo stranko vložil predlog (*assignation*) za prenehanje življenjske skupnosti, kar lahko v skladu s členom 1113 zakonika o civilnem postopku tri mesece po sklepu o neuspelem poskusu sprave naredi le on. Lahko pa se iz različnih razlogov in zlasti, ker bi se raje razvezal, odpove prenehanju življenjske skupnosti, tako da odstopi od tožbe (*requête*) za prenehanje življenjske skupnosti, pri čemer je zahtevek za razvezo zakonske zveze dopusten, če je ta odstop sprejet in dokončen. [21]

70. Nasprotno lahko tožena stranka v postopku za prenehanje življenjske skupnosti po izteku trimesečnega roka iz člena 1113 zakonika o civilnem postopku ne le nadomesti nedejavnost vlagatelja, tako da sama zoper njega vloži predlog (*assignation*) za prenehanje življenjske skupnosti, temveč lahko zoper njega vloži tudi predlog (*assignation*) za razvezo zakonske zveze, pri čemer je njena nasprotna tožba dopustna na podlagi členov 1076, 1111 in 1113 zakonika o civilnem postopku. [22]

71. To je pravni okvir, [23] v katerega je treba umestiti glavne dogodke iz zadeve v glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo predložitveno sodišče.

2. Posebnosti zadeve v glavni stvari

72. Ni sporno in se ne izpodbija, da je – glede na to, da imata tožeča in tožena stranka v postopku v glavni stvari francosko državljanstvo – francosko sodišče, pri katerem je slednja vložila tožbo za prenehanje življenjske skupnosti, mednarodno pristojno za presojo te tožbe v skladu s členom 3(1)(b) Uredbe št. 2201/2003, in je prav tako pristojno za odločanje o tožbi za razvezo zakonske zveze, ki jo je slednja vložila 17. junija 2014. Obenem ni sporno, da so – glede na to, da sta zakonca običajno prebivala v Združenem kraljestvu – v skladu s členom 3(1)(a) Uredbe št. 2201/2003 tudi sodišča te države članice mednarodno pristojna za odločanje o razvezi zakonske zveze.

73. Prav tako ni sporno, da je tožena stranka v postopku v glavni stvari pri francoskem sodišču prva, v tem primeru 30. marca 2011, vložila zahtevek za prenehanje življenjske skupnosti, in je sodišče Združenega kraljestva, pri katerem je tožeča stranka v postopku v glavni stvari 24. maja 2011 vložila zahtevek za razvezo zakonske zveze, torej drugo začelo postopek, zato je moralo v skladu s členom 19(1) Uredbe št. 2201/2003 prekiniti odločanje, dokler se ne ugotovi pristojnost francoskega sodišča.

20 — Glej sklepne predloge Bernarda de la Gâtinaisa k mnenju z dne 10. februarja 2014 in navedeno sodno prakso Cour de cassation.

21 — Glej Watine-Drouin, C., *Séparation de corps, causes, procédure, effets*, JurisClasseur Notarial, zvezek št. 5, št. 34 in navedena sodna praksa.

22 — Glej mnenje z dne 10. februarja 2014 in sklepne predloge Bernarda de la Gâtinaisa.

23 — V zvezi s tem je treba navesti, kot je navedla tožeča stranka v postopku v glavni stvari, da je Cour de cassation potrdilo sodbo cour d'appel, ki je odločilo, da je v skladu s členoma 3(1)(a) in 16 Uredbe št. 2201/2003 „sodišče zakonito začelo postopek za razvezo zakonske zveze na dan vložitve tožbe, če ji je sledil predlog (*assignation*) za razvezo zakonske zveze"; glej Cour de cassation, 1ère chambre civile, sodba z dne 26. junija 2013, pritožba št. 12-24001 (ECLI:FR:CCASS:2013:C100695). Čeprav bi se s tako razlago Uredbe št. 2201/2003 – če bi jo Sodišče potrdilo – lahko rešil problem, ki ga odpira spor o glavni stvari, pa se vprašanji, postavljeni Sodišču, ne nanašata na „zakonitost" začetka postopka pred francoskim sodiščem, temveč, kot bomo videli v nadaljevanju, na pojma „ugotovljena pristojnost" v smislu člena 19 Uredbe št. 2201/2003 in „sodišče, ki je prvo začelo postopek" v smislu člena 16 te uredbe.

74. Nazadnje ni sporno niti to, da se je francosko sodišče, ki je prvo začelo postopek, v sklepu o neuspelem poskusu sprave z dne 15. decembra 2011 izreklo za pristojno za odločanje o zahtevku za prenehanje življenjske skupnosti, ki ga je vložila tožena stranka v postopku v glavni stvari, in hkrati pozvalo stranki, naj začneta postopek za prenehanje življenjske skupnosti. Zato je, kot je razvidno iz predložitvenega sklepa, High Court of Justice 7. novembra 2012 v skladu s členom 19(3) Uredbe št. 2201/2003 in s privoljenjem tožeče stranke v postopku v glavni stvari zavrglo njen zahtevek za razvezo zakonske zveze.

75. Iz tega sledi, da je zadeva v glavni stvari, vsaj v tej prvi fazi, potekala v skladu s pravili o litispendenci, določenimi v členu 19 Uredbe št. 2201/2003.

76. Zlasti je treba poudariti, kot je opozorila Komisija in ker o tem ni bilo razprave, da obstaja litispendenca v smislu te določbe,[24] če je v eni državi članici vložen zahtevek za razvezo zakonske zveze in je vzporedno v drugi državi članici vložen zahtevek za prenehanje življenjske skupnosti, saj ta določba zahteva le, da sta stranki isti, in ne da morata biti predmet in razlog zahtevkov isti.[25]

77. Vendar se spor o glavni stvari in vprašanji, ki ju postavlja predložitveno sodišče, ne nanašajo na to prvo fazo postopka v glavni stvari, temveč na drugo, ki se začne malo pred iztekom 30-mesečnega roka iz člena 1113 zakonika o civilnem postopku, po katerem sklep o neuspelem poskusu sprave, ki ga je sprejelo francosko sodišče, preneha veljati.

78. Kot je namreč razvidno iz predložitvene odločbe, je tožeča stranka v postopku v glavni stvari malo pred iztekom tega roka 6. junija 2014 High Court of Justice predlagala, naj predčasno sprejme njen zahtevek za razvezo zakonske zveze.[26] Ta prošnja, ki jo predložitveno sodišče označuje kot „bistroumno“, je bila kljub temu kot preveč inovativna zavrnjena. Zato je tožeča stranka v postopku v glavni stvari 13. junija 2014 pri predložitvenem sodišču vložila zahtevek za razvezo zakonske zveze.

79. V zvezi s tem je treba navesti, da predložitveno sodišče zahtevka za razvezo zakonske zveze z dne 13. junija 2014 v nasprotju z zahtevkom z dne 6. junija 2014, ki je imel drug predmet, ni formalno zavrnilo brez pojasnila. Predložitveno sodišče zlasti ne navaja, ali se šteje za sodišče, ki je veljavno začelo postopek, na podlagi prava Združenega kraljestva in člena 16 Uredbe št. 2201/2003.

80. Kakorkoli, predmet postopka v glavni stvari, v okviru katerega je High Court of Justice Sodišču predložilo vprašanji za predhodno odločanje, je zahtevek za razvezo zakonske zveze, ki ga je tožeča stranka v postopku v glavni stvari vložila 13. junija 2014, kajti tožena stranka v postopku v glavni stvari predlaga, naj se zahtevek zavrne, pri čemer se sklicuje prav na člen 19 Uredbe št. 2201/2003 in trdi, da je postopek za prenehanje življenjske skupnosti 13. junija 2014 še potekal in da gre za zlorabo postopka.

81. Prav posebne okoliščine, v katerih je bil vložen ta zahtevek, pojasnjujejo – milo rečeno – nenavadno vsebino vprašanj za predhodno odločanje, postavljenih Sodišču, ki ga je treba obravnavati.

24 — Kljub temu je treba opozoriti, da Sodišče še ni imelo priložnosti za razlago te določbe.

25 — Spomnil bom, da člen 19(1) Uredbe št. 2201/2003 povzema vsebino člena 11(2) Konvencije, pripravljene na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih, podpisane v Bruslju 28. maja 1998 (UL C 221, str. 2, v nadaljevanju: Bruseljska konvencija z dne 28. maja 1998), ki je bil predstavljen kot inovativna določba za obravnavanje primerov „lažne litispendence“, da se „posebej upoštevajo razlike med pravnimi redi držav, povezane z dejstvom, da vse države ne poznajo prenehanja življenjske skupnosti, razveze zakonske zveze in razveljavitve zakonske zveze“; glej Pojasnjevalno poročilo h Konvenciji, pripravljeno na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih, ki ga je napisala Alegría Borrás in ki ga je 28. maja 1998 odobril Svet, točka 54 (UL 221, str. 27). Glej tudi predlog Komisije (COM(1999) 220 final), na podlagi katerega je bila sprejeta Uredba Sveta št. 1347/2000/ES z dne 29. maja 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 1, str. 209), na katerega se sklicuje predlog Komisije (COM(2002) 222 final), na podlagi katerega je bila sprejeta Uredba št. 2201/2003.

26 — Glej v zvezi s tem točko 21 teh sklepnih predlogov.

3. Nenavadnost vprašanj za predhodno odločanje

82. Vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo predložitveno sodišče, sta tesno povezani, saj se njuno besedilo izrecno nanaša na pojem „ugotovljena pristojnost“ v smislu člena 19(1) in (3) Uredbe št. 2201/2003.

83. Predložitveno sodišče želi s prvim vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba določbe člena 19(1) in (3) Uredbe št. 2201/2003 razlagati tako, da je treba pristojnost sodišča države članice, ki je prvo začelo postopek za prenehanje življenjske skupnosti, v okoliščinah, ki jih opisuje, še vedno šteti za „ugotovljeno“, in sicer:

— če tožeča stranka v tem postopku za prenehanje življenjske skupnosti, ki lahko v zakonskem 30-mesečnem roku zoper toženo stranko vloži predlog (*assignation*) za prenehanje življenjske skupnosti, tega predloga v tem roku ne vloži in tako čaka, da se bo postopek ustavil, da bo pri istem sodišču začela nov postopek za razvezo zakonske zveze;

— če se postopek za prenehanje življenjske skupnosti konča kmalu zatem, ko se je v drugi državi članici začel postopek za razvezo zakonske zveze, in

— če lahko tožeča stranka v postopku za prenehanje življenjske skupnosti zaradi časovnih pasov postopek za razvezo zakonske zveze vedno začne pred toženo stranko.

84. Z drugim vprašanjem pa sprašuje, ali je treba člen 19 Uredbe št. 2201/2003 in zlasti izraz „ugotovljena“ razlagati tako, da stranki, ki je pri sodišču države članice začela postopek za prenehanje življenjske skupnosti, nalaga, da ravna skrbno in hitro, da bi se navedeni postopek končal z rešitvijo spora.

85. Z več vidikov je drugo vprašanje samo preoblikovanje prvega, saj želi predložitveno sodišče navsezadnje zlasti ugotoviti, ali se lahko šteje, da je pristojnost sodišča države članice, ki je prvo začelo postopek za prenehanje življenjske skupnosti, še vedno ugotovljena v smislu člena 19(1) in (3) Uredbe št. 2201/2003, čeprav tožeča stranka nikakor ne ravna skrbno, da bi se postopek končal.

86. Kakorkoli, vprašanje predložitvenega sodišča se tako nanaša izključno na to, ali je treba Uredbo št. 2201/2003 razlagati tako, da je treba šteti, da je pristojnost francoskega sodišča – ki je bila pravilno ugotovljena v smislu člena 19 te uredbe v zvezi z zahtevkom za prenehanje življenjske skupnosti, ki ga je 30. marca 2011 vložila tožena stranka v postopku v glavni stvari – v okoliščinah zadeve v glavni stvari „še vedno“ ugotovljena, ter ali mora zato prekiniti odločanje in se, če je to potrebno, v postopku za razvezo zakonske zveze, ki ga je 13. junija 2014 pri tem sodišču začela tožeča stranka v postopku v glavni stvari, izreči za nepristojno v korist francoskega sodišča.

87. Vendar je treba za odgovor na to vprašanje najprej ugotoviti, katero od sodišč – predložitveno sodišče, pri katerem je tožeča stranka v postopku v glavni stvari 13. junija 2014 vložila zahtevek za razvezo zakonske zveze, ali francosko sodišče, pri katerem je tožena stranka v postopku v glavni stvari 17. junija 2014 vložila tožbo za razvezo zakonske zveze – je treba v posebnih okoliščinah zadeve v glavni stvari, v kateri se je postopek za prenehanje življenjske skupnosti, začet v Franciji, ustavil med tema datumoma, šteti za „sodišče, ki je prvo začelo postopek“, v smislu člena 19 Uredbe št. 2201/2003. To vprašanje pa je odvisno tako od razlage člena 16 Uredbe št. 2201/2003, ki ga predložitveno sodišče ne navaja, kot člena 19 te uredbe.

88. Zato je treba obe vprašanji predložitvenega sodišča po eni strani obravnavati skupaj ter po drugi strani razširiti in preoblikovati tako, da se bosta nanašali tudi na člen 16 Uredbe št. 2201/2003.

89. Zato, in da bi se predložitvenemu sodišču zagotovili vsi elementi za odločitev v sporu o glavni stvari, menim, da je lahko glavno vprašanje, na katero mora Sodišče odgovoriti, tako:

„Ali je treba člena 16 in 19 Uredbe št. 2201/2003 razlagati tako, da je treba v okoliščinah, kot so te iz zadeve v glavni stvari:

— v katerih je bil postopek za prenehanje življenjske skupnosti, začet pred sodiščem prve države članice, ustavljen in

— v katerih sta bila vzporedno vložena dva zahtevka za razvezo zakonske zveze, prvi pri sodišču druge države članice malo pred datumom, ko je bil postopek za prenehanje življenjske skupnosti ustavljen, in drugi pri sodišču prve države članice malo po tem datumu ustavitve postopka,

pristojnost sodišča prve države članice za odločanje o zahtevku za razvezo zakonske zveze šteti za ugotovljeno?“

B – *Razlaga členov 16 in 19 Uredbe št. 2201/2003*

90. Čeprav je Sodišče že imelo priložnost razlagati člen 19(2) Uredbe št. 2201/2003 v zvezi z litispendenco v zadevah starševske odgovornosti[27], pa te še ni imelo za razlago določbe njenega člena 19(1) in (3), niti člena 11(1) in (3) Uredbe št. 1347/2000, niti člena 11(1) in (3) Bruseljske konvencije z dne 28. maja 1998.

91. Nasprotno pa je Sodišče imelo priložnost razlagati slednjim enakovredne določbe iz drugih instrumentov, zlasti določbe člena 21 Bruseljske konvencije o pristojnosti in izvrševanju sodb v civilnih in gospodarskih zadevah[28] ter člena 27 Uredbe št. 44/2001,[29] zato lahko to sodno prakso koristno uporabi za odgovor na vprašanji predložitvenega sodišča.[30]

92. V obravnavanem primeru določbe člena 19(1) in (3) Uredbe št. 2201/2003 določajo, da mora v primeru litispendence sodišče, ki je drugo začelo postopek, po uradni dolžnosti prekiniti postopek, dokler se ne ugotovi, ali je pristojno sodišče, ki je prvo začelo postopek, in se v tem primeru izreči za nepristojno v korist tega sodišča.

93. Sodišče države članice, pri katerem je bil na primer vložen zahtevek za razvezo zakonske zveze, mora tako po uradni dolžnosti prekiniti odločanje, če je bil pri sodišču druge države članice pred tem vložen na primer zahtevek za prenehanje življenjske skupnosti, dokler se ne ugotovi pristojnost zadnjenavedenega sodišča. Ko se ta pristojnost ugotovi, se mora sodišče, ki je drugo začelo postopek na podlagi zahtevka za razvezo zakonske zveze, izreči za nepristojno v korist sodišča, ki je prvo začelo postopek na podlagi zahtevka za prenehanje življenjske skupnosti.

94. Te določbe – tako kot člen 21 Bruseljske konvencije – določajo postopkovno pravilo o litispendenci, ki očitno temelji le na časovnem vrstnem redu, po katerem so vpletena sodišča začela postopke.[31]

27 — Glej sodbo Purrucker (C-296/10, EU:C:2010:665, točke od 64 do 86).

28 — Glej sodbe Zelger (129/83, EU:C:1984:215); Gubisch Maschinenfabrik (144/86, EU:C:1987:528); Overseas Union Insurance in drugi (C-351/89, EU:C:1991:279); Tatry (C-406/92, EU:C:1994:400); von Horn (C-163/95, EU:C:1997:472); Drouot assurances (C-351/96, EU:C:1998:242); Gantner Electronic (C-111/01, EU:C:2003:257); Gasser (C-116/02, EU:C:2003:657) in Mærsk Olie & Gas (C-39/02, EU:C:2004:615).

29 — Glej zlasti sodbi Cartier parfums-lunettes in Axa Corporate Solutions assurances (C-1/13, EU:C:2014:109) in Weber (C-438/12, EU:C:2014:212).

30 — Glej v tem smislu, vendar s previdnostjo, ki jo zahteva posebnost starševske odgovornosti, stališče generalnega pravobranilca N. Jääskinena v zadevi Purrucker (C-296/10, EU:C:2010:578, točka 95 in naslednje); glej tudi zlasti sodbo Purrucker (C-296/10, EU:C:2010:665, točka 64 in naslednje).

31 — Glej sodbo Gasser (C-116/02, EU:C:2003:657, točka 47).

95. Kot sem že navedel, je moralo v okoliščinah zadeve v glavni stvari sodišče Združenega kraljestva, pri katerem je tožeča stranka v postopku v glavni stvari 24. maja 2011 vložila zahtevek za razvezo zakonske zveze, na podlagi člena 19(3) Uredbe št. 2201/2003 prekiniti odločanje in se nato na podlagi člena 19(3) Uredbe št. 2201/2003 izreči za nepristojno, kar je tudi storilo.

96. Vendar se vprašanji, ki ju postavlja predložitveno sodišče, ne nanašata na zahtevek za razvezo zakonske zveze, ki ga je tožeča stranka v postopku v glavni stvari vložila 24. maja 2011, temveč na zahtevek z dne 13. junija 2014, pri čemer problem litispendence, s katerim naj bi se sodišče soočalo, izhaja iz sosledja postopkov v Franciji – postopka za prenehanje življenjske skupnosti, začetega 30. marca 2011, in postopka za razvezo zakonske zveze, začetega 17. junija 2014 – in zahtevka za razvezo zakonske zveze v Združenem kraljestvu, vloženega med tema datumoma.

97. Vendar je treba – s strogo kronološkega vidika – ugotoviti, da čeprav se je postopek za razvezo zakonske zveze v Združenem kraljestvu začel 13. junija 2014, kar je pred postopkom za razvezo zakonske zveze v Franciji, ki se je začel 17. junija 2014, pa je na datum, ko je se je začel postopek za razvezo v Združenem kraljestvu, postopek za prenehanje življenjske skupnosti v Franciji, ki se je začel 30. marca 2011, še vedno potekal.

98. Drugače povedano, zgolj na podlagi določb člena 19(1) in (3) Uredbe št. 2201/2003 ni mogoče rešiti problema litispendence, ki je nastal v položaju, kot se obravnava v zadevi v glavni stvari, za katerega sta značilni dvojnost „ločitvenega“ postopka v Franciji in začetek vzporednih postopkov za razvezo zakonske zveze v dveh različnih državah članicah malo pred in tik po tem, ko je bil postopek za prenehanje življenjske skupnosti ustavljen.

99. Po eni strani bi namreč lahko presodili, da je bilo predložitveno sodišče, ko je bil pri njem 13. junija 2014 vložen zahtevek za razvezo zakonske zveze, še vedno sodišče, ki je drugo začelo postopek, ter da je zato moralo prekiniti odločanje in se izreči za nepristojno, ker je postopek za prenehanje življenjske skupnosti še potekal.

100. Po drugi strani pa bi bilo mogoče presoditi tudi, da je bilo predložitveno sodišče v trenutku, ko je bila pri francoskem sodišču 17. junija 2014 vložena tožba (*requête*) za razvezo zakonske zveze, sodišče, ki je prvo začelo postopek, saj je bil postopek za prenehanje življenjske skupnosti ustavljen.

101. Zato je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso rešitev problema iz zadeve v glavni stvari iskati ob upoštevanju splošne sistematike Uredbe št. 2201/2003 in cilja, ki ga uresničujejo v njej določena pravila. [32]

102. Zlasti menim, da predloga Komisije, naj Sodišče sodno določi, glede na kateri datum je treba presojati litispendenco, ni mogoče sprejeti, ker v resnici zanika obstoj kakršne koli litispendence v zadevi v glavni stvari. Pristop, ki ga predlaga vlada Združenega kraljestva, v skladu s katerim naj se ugotovi, katero od dveh sodišč, pri katerih sta bila vzporedno vložena zahtevka za razvezo zakonske zveze in ki sta obe pristojni za odločanje o njiju, je treba v okoliščinah zadeve v glavni stvari šteti za sodišče, ki je prvo začelo postopek, je po mojem mnenju primernejši.

103. V zvezi s tem je treba spomniti, da je namen pravil v zvezi z litispendenco, da se v interesu dobrega izvajanja pravosodja v Uniji preprečijo vzporedni postopki pred sodišči različnih držav članic in nasprotujoče si sodne odločbe, ki bi lahko bile njihova posledica. [33]

32 — Glej zlasti sodbi Gasser (C-116/02, EU:C:2003:657, točka 70); Cartier parfums-lunettes in Axa Corporate Solutions assurances (C-1/13, EU:C:2014:109, točka 33).

33 — V zvezi z Bruseljsko konvencijo glej zlasti sodbo Gasser (C-116/02, EU:C:2003:657, točka 41), in v zvezi z Uredbo št. 2201/2003 sodbo Purrucker (C-296/10, EU:C:2010:665, točka 64).

104. V ta namen je Uredba št. 2201/2003 v členu 19 določila jasen in učinkovit mehanizem za reševanje primerov litispendence na podlagi zgoraj obravnavanega kronološkega procesnega pravila, v njenem členu 16 [34] pa je opredeljen tudi pojem „začetek postopka“.

105. Treba je namreč spomniti, da se za namene uporabe pravil o litispendenci v skladu s to določbo šteje, da je sodišče začelo postopek, bodisi v trenutku, ko je pisanje o začetku postopka vloženo na tem sodišču, bodisi v trenutku, ko ga prejme organ, ki je odgovoren za vročitev, odvisno od izbire države članice, v kateri je to sodišče, pri čemer je pojasnjeno, da vlagatelj v nobenem od teh primerov ne sme opustiti dejanj, ki bi jih moral opraviti v zvezi z vročitvijo pisanja nasprotni stranki oziroma glede na izbrano možnost v zvezi z vložitvijo pisanja pri sodišču.

106. Tako so v členu 16 Uredbe št. 2201/2003 opredeljene postopkovne in časovne značilnosti pojma začetka postopka pred sodiščem, in sicer je določeno, kdaj in v kakšnih okoliščinah se postopek pred sodiščem začne, ne glede na pravila, ki se uporabljajo v državah članicah. [35] In širše, pojem „sodišče, ki je prvo začelo postopek“ je treba šteti za avtonomen pojem prava Unije. [36]

107. Zato je treba na podlagi določb člena 16 Uredbe št. 2201/2003 določiti, kako je treba pravilo o litispendenci iz člena 19 Uredbe št. 2201/2003 konkretno uporabiti v položaju, kot je ta iz zadeve v glavni stvari, saj mora biti ta uporaba takšna, da se z njo čim bolj zmanjša tveganje za vzporedne postopke in se prepreči, da bi prekinitev postopka pred sodiščem, ki je drugo začelo postopek, predolgo trajala. [37]

108. Zato je prvo vprašanje, na katero je treba odgovoriti, ali se lahko šteje, da je predložitveno sodišče 13. junija 2014 res „začelo postopek“ v smislu člena 16 Uredbe št. 2201/2003.

109. Zdi se, da je tako. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je namreč pri predložitvenem sodišču 13. junija 2014 vložila zahtevek za razvezo zakonske zveze,v predložitveni odločbi pa ni ničesar, iz česar bi bilo mogoče sklepati, da ni opravila dejanj, ki bi jih v skladu s členom 16 Uredbe št. 2201/2003 morala. Vendar mora to preveriti predložitveno sodišče.

110. Poleg tega je treba ugotoviti, da se zdi, da je tudi francosko sodišče 17. junija 2014 res „začelo postopek“ v smislu člena 16 Uredbe št. 2201/2003 na podlagi zahtevka za razvezo zakonske zveze, ki ga je vložila tožena stranka v postopku v glavni stvari.

111. Ob dosledni uporabi kronološkega procesnega pravila iz člena 19 Uredbe št. 2201/2003 je treba torej ugotoviti, da se v okoliščinah zadeve v glavni stvari predložitveno sodišče šteje za sodišče, pri katerem je bil najprej vložen zahtevek za razvezo zakonske zveze, in da mora zato francosko sodišče, ki je drugo začelo postopek, prekiniti odločanje, dokler se ne ugotovi pristojnost predložitvenega sodišča, in se po potrebi izreči za nepristojno.

34 — V tem primeru so v členu 16 Uredbe št. 2201/2003 povzete določbe člena 11(4) Uredbe št. 1347/2000.

35 — Kot upravičeno navaja generalni pravobranilec N. Jääskinen v predlogu v zadevi Purrucker (C-296/10, EU:C:2010:578, točka 98). V zvezi s tem vztraja pri preobratu, ki ga je naredil zakonodajalec, glede na stališče, ki ga je zavzelo Sodišče v zvezi s členom 21 Bruseljske konvencije v sodbi Zelger (129/83, EU:C:1984:215, točka 16), v kateri je odločilo, da je treba „člen 21 Konvencije razlagati tako, da se za sodišče, ‚ki je prvo začelo postopek‘, šteje tisto, pred katerim so bili najprej izpolnjeni pogoji za dokončno ugotovitev litispendence, pri čemer je treba te pogoje presojati po nacionalnem pravu vsakega od zadevnih sodišč“.

36 — Glej predlog generalnega pravobranilca N. Jääskinena v zadevi Purrucker (C-296/10, EU:C:2010:578, točka 98).

37 — Glej po analogiji s členom 27 Uredbe št. 44/2001 sodbo Cartier parfums-lunettes in Axa Corporate Solutions assurances (C-1/13, EU:C:2014:109, točki 38 in 41).

112. Ker je , prvič, treba šteti, da pristojnost francoskega sodišča za odločanje v postopku za prenehanje življenjske skupnosti, ki ga je začela tožena stranka v postopku v glavni stvari, zaradi ustavitve postopka ni več podana, in ker je, drugič, predložitveno sodišče treba šteti za sodišče, pri katerem je bil najprej vložen zahtevek za razvezo zakonske zveze, različne dejanske okoliščine, ki jih je predložitveno sodišče v vprašanjih za predhodno odločanje opredelilo kot odločilne,[38] očitno niso upoštevne. Tako je ostalo samo še vprašanje, ali je pristojnost predložitvenega sodišča ugotovljena v smislu člena 19 Uredbe št. 2201/2003.

113. Čeprav mora o tem odločiti predložitveno sodišče, je treba navesti, da je v skladu s členom 3 Uredbe št. 2201/2003 predložitveno sodišče pristojno za odločanje o razvezi zakonske zveze, ki jo predlagata stranki v postopku v glavni stvari. Poleg tega je mogoče ugotoviti, prvič, da se predložitveno sodišče ni izreklo za nepristojno za odločanje o zahtevku za razvezo zakonske zveze, ki ga je vložila tožeča stranka v postopku v glavni stvari, ravno nasprotno, in drugič, da, tožena stranka v postopku v glavni stvari ni trdila, da predložitveno sodišče ni pristojno, temveč je le vložila predlog za zavrnitev oziroma izbris zahtevka za razvezo zakonske zveze, ki ga je vložila tožeča stranka v postopku v glavni stvari, na podlagi člena 19(3) Uredbe št. 2201/2003.[39]

114. Mogoče je še ugovarjati, da v okoliščinah, kot so te iz zadeve v glavni stvari, predlagana razlaga členov 16 in 19 Uredbe št. 2201/2003 postavlja v manj ugoden položaj osebe, ki – tako kot tožena stranka v postopku v glavni stvari – po tem, ko so začele postopek za prenehanje življenjske skupnosti, v Franciji ne morejo začeti postopka za razvezo zakonske zveze , ker se je v drugi državi članici malo pred iztekom roka za končanje postopka za prenehanje življenjske skupnosti iz člena 1113 zakonika o civilnem postopku, začel postopek za razvezo zakonske zveze.

115. Vendar je ta slabši položaj bolj navidezen kot resničen, saj ni sporno, da bi tožena stranka v postopku v glavni stvari lahko odstopila od zahtevka za prenehanje življenjske skupnosti in nato pri francoskem sodišču vložila tožbo (*requête*) za razvezo zakonske zveze, če bi hotela. Če obstaja slabši položaj, je ta le posledica položaja, ki je nastal zaradi dvojnosti „ločitvenega“ postopka v Franciji, in procesnega neravnotežja med tožečo in toženo stranko, ki ga členi 1076, 1111 in 1113 zakonika o civilnem postopku vzpostavljajo v okviru vodenja postopka za prenehanje življenjske skupnosti.

116. Vsekakor in kot je opozoril generalni pravobranilec N. Jääskinen v sklepnih predlogih v zadevi Weber[40] v zvezi s členom 27 Uredbe št. 44/2001, prednostna pristojnost, ki v tej določbi temelji na kronološkem merilu, v ugodnejši položaj nujno postavlja stranko, ki je bila hitrejša pri sprožitvi postopka pri sodišču države članice.

117. Iz navedenega izhaja, da je treba na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je predložilo predložitveno sodišče, odgovoriti, da je treba člena 16 in 19 Uredbe št. 2201/2003 razlagati tako, da je treba v okoliščinah, kot so te iz zadeve v glavni stvari:

— v katerih je bil postopek za prenehanje življenjske skupnosti, začet pred sodiščem prve države članice, ustavljen in

— v katerih sta bila vzporedno vložena dva zahtevka za razvezo zakonske zveze, prvi pri sodišču druge države članice malo pred datumom, ko je bil postopek za prenehanje življenjske skupnosti ustavljen, in drugi pri sodišču prve države članice malo po tem datumu ustavitve postopka,

38 — To sta, prvič, okoliščina, da tožena stranka v postopku v glavni stvari ni naredila ničesar, da bi se postopek za prenehanje življenjske skupnosti, ki ga je začela v Franciji, končal, ali je s svojim ravnanjem očitno celo poskušala ovirati začetek kakršnega koli postopka za razvezo zakonske zveze v Združenem kraljestvu, in drugič, okoliščina, da ima zaradi različnih časovnih pasov v Združenem kraljestvu in Franciji vlagatelj, ki se obrne na francosko sodišče, nujno prednost z vidika kronološkega pravila o litispendenci iz člena 19 Uredbe št. 2201/2003.

39 — Glej po analogiji s členom 27 Uredbe št. 44/2001 sodbo Cartier parfums-lunettes in Axa Corporate Solutions assurances (C-1/13, EU:C:2014:109, točka 44).

40 — C-438/12, EU:C:2014:43, točka 79.

šteti. da pristojnost sodišča prve države članice za odločanje o zahtevku za razvezo zakonske zveze ni ugotovljena.

VI – **Predlog**

118. Ob upoštevanju zgornjih navedb Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je predložilo High Court of Justice England and Wales, Family Division, odgovori:

Člena 16 in 19 Uredbe Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 je treba razlagati tako, da je treba v okoliščinah, kakršne se te iz zadeve v glavni stvari:

— v katerih je bil postopek za prenehanje življenjske skupnosti, začet pred sodiščem prve države članice, ustavljen in

— v katerih sta bila vzporedno vložena dva zahtevka za razvezo zakonske zveze, prvi pri sodišču druge države članice malo pred datumom, ko je bil postopek za prenehanje življenjske skupnosti ustavljen, in drugi pri sodišču prve države članice malo po tem datumu ustavitve postopka,

šteti, da pristojnost sodišča prve države članice za odločanje o zahtevku za razvezo zakonske zveze šteti ni ugotovljena.